

TYGODNIK WILEŃSZCZYNY

www.tygodnik.lt

DZIŚ

w numerze m. in.

■ Litewska Nagroda Wolności dla działacza niepodległościowego i Parlamentu Europejskiego **str. 2**

■ Turyści na Litwie. Najchętniej na noc zostają Polacy **str. 3**

■ Republikański Festiwal Chórów „Musica Vitae 2023” w Rudominie **str. 6**

Rota

■ Obchody 250-lecia szkolnictwa w Mejszagole

str. 1

■ Zastużony dla Wilna i Wileńszczyzny **str. 20**

W KAŻDYM NUMERZE:

ROTA

DODATEK
HISTORYCZNO-PATRIOTYCZNY
DLA POLAKÓW NA LITWIE

Jubileusz 35-lecia Zespołu Pieśni i Tańca „Solczanie”

„Ta ziemia droższa od innych...”

FOT. SALSINKALIT

W sobotę, 25 listopada, w Centrum Kultury w Solecznikach odbył się wyjątkowy koncert zorganizowany z okazji jubileuszu 35-lecia działalności Zespołu Pieśni i Tańca „Solczanie”. W uroczystej gali wzięli udział mer rejonu solecznickiego Zdzisław Palewicz, posłowie na Sejm RL Czesław Olszewski i Beata Pietkiewicz, dyrektorka Instytutu Polskiego, I radca Ambasady RP w Wilnie Dorota Mamaj, wicemerowie rejonu solecznickiego Józef Rybak i Waldemar Śliżewski, dyrektor administracji samorządu rejonu solecznickiego Grzegorz Jurgo, burmistrz miasta Połaniec Jacek Nowak, wiceprezes Zarządu Krajowego Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” Józef Wróbel i inni dostojni goście.

Podczas jubileuszowego spotkania widzowie obejrzeni najlepsze utwory z repertuaru zespołu, zarówno starsze, jak i przygotowane specjalnie na tę okazję. W trakcie prawie trzygodzinnego

(Dokończenie na str. 4)

Ważna konferencja w Parlamencie Europejskim w Strasburgu

„Europa Christi” przyszłością Europy

EUROPA CHRISTI

W Parlamencie Europejskim w Strasburgu 21 listopada br. odbyła się konferencja: „Europa Christi” przyszłością Europy. Zorganizował ją europoseł Waldemar Tomaszewski, przewodniczący Akcji Wyborczej Polaków na Litwie-Związku Chrześcijańskich Rodzin. Konferencja odbyła się pod patronatem frakcji Europejskich Konserwatystów i Reformatorów.

Na konferencję przybyło wielu uczestników, w tym między innymi europosłanka z Hiszpanii Margarita De La Pisa Carrion, europosłowie z Polski Elżbieta Rafalska, Jadwiga Wiśniewska, Bog-

dan Rzońca oraz liczna delegacja Polaków z Wileńszczyzny.

Międzynarodowy Ruch „Europa Christi”, którego pomysłodawcą i moderatorem

(Dokończenie na str. 5)

Pierwsza dama z wizytą w przedszkolu w Pogirach

Dzieci ze żłobka-przedszkola „Pelėdžiukas” w podwileńskich Pogirach gościli w czwartek, 23 listopada, pierwszą damę Dianę Nausėdienė.

(Dokończenie na str. 2)

Pierwsza dama z wizytą w przedszkolu w Pogirach

(Dokończenie ze str. 1)

Pierwsza dama obejrzała pomieszczenia placówki, następnie omówiła z dyrekcją przedszkola i pedagogami aktualia wychowania przedszkolnego, wyzwania edukacji dwujęzycznej oraz potrzeby rodzin. Pierwszej damie towarzyszyła wicemer rejonu wileńskiego Edyta Tamošiūnaitė.

„Wczesna edukacja uznawana jest za jeden z głównych czynników decydujących o wynikach edukacyjnych dzieci, a także rozwiązywaniu wyzwań, jakie stwarza wykluczenie społeczne w życiu dzieci. Samorządy Litwy zaufały zainicjowanej przez prezydenta nowelizacji ustawy o oświacie, która zapew-

nia równy start w edukacji wczesnoszkolnej i dziś już widać tego efekty. Edukacja przedszkolna na Litwie stopniowo staje się powszechna – dąży się do tego, aby każdemu dziecku, na prośbę rodziców lub opiekunów, zapewnić miejsce w przedszkolu” – powiedziała Diana Nausėdienė.

Podkreśliła, że państwo może i musi zapewnić dzieciom z rodzin zagrożonych społecznie bezpieczniejsze i szczęśliwsze dzieciństwo, dostrzec ich talenty i potrzeby, dać im możliwość komunikowania się z rówieśnikami w bezpiecznym środowisku edukacyjnym, a także pomóc im przygotowywać się do szkoły na równych zasadach z innymi dziećmi.

Diana Nausėdienė wyraziła zadowolenie, że Samorząd Rejonu Wileńskiego przykładą należy wagę do wczesnej edukacji, a także inwestuje w środowisko edukacyjne odpowiednie również dla najmłodszych dzieci. Zdaniem pierwszej damy, w realizacji idei „równego startu” szczególnie duże znaczenie zyskują decyzje samorządu terytorialnego.

W żłobku-przedszkolu „Pelėdziukas” w Pogirach są grupy polskie i litewskie.

Tego samego dnia pierwsza dama odwiedziła też wspólnotę tatarską we wsi Sorok Tatarsy w rejonie wileńskim.

Na podst. lrp.lt

W większych miastach Litwy – choinki od tysiąca do 160 tysięcy euro

Jeszcze przed początkiem grudnia w sobotę, 25 listopada, w Kownie rozbłysła choinka. Inne duże litewskie miasta również zaczynają być dekorowane bożonarodzeniowymi instalacjami świetlnymi i girlandami. Litewskie samorządy w tym roku na choinki wydały od tysiąca do 160 tysięcy euro.

W tym roku naturalną choinkę w Wilnie udekoruje firma „Lumidėja”, która zwyciężyła w publicznym konkursie. Umowa opiewa na prawie 90 tys. euro – to trzy razy mniej niż rok temu. Choinka w stolicy zostanie zapalona pierwszego grudnia.

W tym roku wileński samorząd odnowił umowę dotyczącą dekoracji ulic. Umowa z firmą „Švenčių studija” obejmuje okres 3 lat, a jej wartość wynosi 615 tysięcy euro.

W tym roku Samorząd Miasta Wilna znalazł także nowe miejsce na lodowisko – zostanie ono otwarte na dziedzińcu Pałacu Władców.

Kowno na choinkę oraz dekorację Placu Ratuszowego

przeznaczyło 160 tysięcy euro. Większość dekoracji pochodzi z poprzednich lat.

W Kłajpedzie stanie żywa choinka podarowana miastu przez przedstawicieli biznesu. Kłajpedzki samorząd nie będzie także musiał ponosić kosztów przywiezienia i postawienia drzewka. Jedynym wydatkiem będzie około tysiąc euro, które zostanie przeznaczone na gwiazdę o wysokości około 120 cm, która znajdzie się na wierzchołku choinki.

W Poniewieżu, podobnie jak w roku ubiegłym udekorowaniem choinki oraz przestrzeni miejskich zajmie się firma „Lumidėja”, czyli ta sama firma, która wygrała przetarg w Wilnie.

Na dekorację choinki Poniewież wyda ponad 42 tysiące euro, a na upiększenie przestrzeni publicznych – ponad 79 tysięcy euro. Zapalenie 15 tysięcy lampek na 13 metrowej choince odbędzie się 1 grudnia.

Na podst. ELTA

W siedmiu samorządach zachorowalność przekroczyła poziom epidemii

W ciągu ostatniego tygodnia (20-26 listopada) wzrosła liczba osób chorych na grype, ostre infekcje górnych dróg oddechowych i chorobę Covid-19 – zapadalność na te choroby osiągnęła 1404,1 przypadków na 100 tysięcy mieszkańców – podaje Narodowe Centrum Zdrowia Publicznego (NVSC).

Tydzień wcześniej (13-19 listopada) ogólna zapadalność wy-

niosła 1183,9 przypadków na 100 tys. mieszkańców.

Najmniej chorych było w okręgu uciańskim, najwięcej – w wileńskim.

W siedmiu samorządach

został osiągnięty poziom epidemii grypy (tj. więcej niż 1500 przypadków na 100 tys. mieszkańców): w Wilnie i rejonie wileńskim, w Mariampolu, Kozłowej Rudzie i Kłajpedzie, rejonach kowieńskim i janowskim.

Z powodu grypy hospitalizowano 17 osób, w tym 8 dzieci.

Dwie osoby były leczone na oddziałach intensywnej terapii.

Na podst. nvsc.lt

Litewska Nagroda Wolności dla działacza niepodległościowego i Parlamentu Europejskiego

Litewską Nagrodę Wolności 2023 (lit. Laisvės premija) przyznano Petrasowi Plumpe i Parlamentowi Europejskiemu.

W czwartek, 23 listopada, za przyznaniem nagrody głosowało 97 posłów na Sejm, nikt nie był przeciwko, 13 parlamentarzystów wstrzymało się od głosu.

Nagroda przyznana została Petrasowi Plumpe za zasługi w walce o wolność i niepodległość Litwy. Urodzony w 1939 roku Petras Plumpa był uczestnikiem litewskiego nieuzbrojonego antysowieckiego ruchu oporu, wydawcą i publicystą prasy podziemnej, więźniem politycznym, współpracownikiem Kroniki Litewskiego Kościoła Katolickiego.

Parlament Europejski został nagrodzony za wysiłki na rzecz wzmocnienia demokracji i praw człowieka oraz za ciągłe dążenie do sprawiedliwości historycznej. To zaszczytne wyróżnienie przyznano Parlamentowi Europejskiemu również za wkład w wspieranie sprawy wolności Litwy i celu, jakim była niepodległość państw bałtyckich okupowanych przez Związek Sowiecki, za wsparcie dyplomatyczne dla państwa litewskiego, które odzyskało niepodległość, oraz wkład w integrację Litwy z Unią Europejską. W przyszłym roku Litwa będzie obchodzić 20. rocznicę członkostwa w UE.

Nagroda Wolności 2023 ma zostać wręczona w Dniu Obrońców Wolności Litwy – 13 stycznia 2024 roku.

Na podst. Irs.lt, ELTA

Turyści na Litwie. Najchętniej na noc zostają Polacy

W trzecim kwartale tego roku z obiektów noclegowych na Litwie skorzystało 1 436,9 tys. turystów, czyli 2,1 proc. więcej niż w tym samym okresie 2022 roku. Turystów z zagranicy było 473,3 tys., czyli o 14,3 proc. więcej, a mieszkańców kraju – 963,6 tys., czyli o 2,9 proc. mniej – podaje Państwowa Agencja Danych.

W lipcu z obiektów noclegowych w naszym kraju skorzystało o 2,8 proc. więcej turystów, w sierpniu – o 0,2 proc., we wrześniu – o 4,3 proc. więcej w porównaniu do tego samego okresu 2022 roku.

Jeden gość spędził w obiekcie noclegowym średnio 2,2 nocy.

W hotelach, pensjonatach i motelach w trzecim kwartale 2023 roku zatrzymało się 814,2 tys. turystów, czyli o 3,9 proc. więcej niż w zeszłym roku w tym samym okresie. Liczba turystów z zagranicy wzrosła o 14,7 proc. i wyniosła 401,7 tys.

Hotele, pensjonaty i motele przyjęły najwięcej turystów z Polski – 52 165, co stanowiło 13 proc. wszystkich turystów zagranicznych. Dalej plasują się turyści z Niemiec (44 083), Białorusi (36 989), Łotwy (36 221), USA (25 685), Wielkiej Brytanii (22 923), Estonii (19 765), Finlandii (12 003), Izraela (11 757), Ukrainy (11 682).

Z noclegów skorzystało 129,1 tys. turystów z krajów sąsiednich (Białoruś, Łotwa, Polska, Rosja), co stanowiło 32,1 proc. wszystkich turystów z zagranicy. Liczba turystów z krajów UE (bez Wielkiej Brytanii) w porównaniu do trzeciego kwartału 2022 roku wzrosła o 21,3 proc. i wyniosła 245,2 tys.

Na podst. stat.gov.lt

TYGODNIK
WILEŃSZCZYZNY

Wydanie internetowe:
www.tygodnik.lt

Zespół redakcyjny:
Andrzej Kotosowski
Jan Lewicki
Teresa Strumiło

Współpraca:
Monika Urbanowicz

Zygmunt Żdanowicz, radny
samorządu rejonu wileńskiego

Opracowanie komputerowe:
Stawomir Subotowicz

Wydawca:
ZSA „Rejspa” Kalvines 5,
Sużany, rejon wileński
Kolegium redakcyjne

Adres do korespondencji:
LT-09318 Wilno
tel./fax 275-31-66, e-mail: rejspa@rejspa.lt

Projekt finansowany ze
środków Kancelarii Prezesa
Rady Ministrów w ramach
konkursu Polonia i Polacy
za Granicą 2023

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów i Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”

Litwa przeznaczy 2 mln euro na pomoc w eksporcie zboża z Ukrainy

W tym roku Litwa przeznaczy 2 miliony na międzynarodowy humanitarny program żywnościowy „Zboża z Ukrainy” – podało Biuro Prasowe Rządu.

Przebywająca z wizytą w Kijowie premier Ingrida Šimonytė powiedziała, że inicjatywa ta jest istotna ze względu na blokadę przez Rosję szlaków eksportu zbóż na Morzu Czarnym.

Zagrożenie dla światowych dostaw żywności nie może być wykorzystywane jako narzędzie wojny, a kraje naruszające bezpieczeństwo żywnościowe powinny otrzymać natychmiastową reakcję społeczności międzynarodowej – podkreślono we wspólnej deklaracji przyjętej podczas spotkania.

W ubiegłym roku Litwa na humanitarny program żywnościowy zainicjowany przez pre-

zydenta Ukrainy Wołodymyra Zełenskiego również przeznaczyła 2 mln euro.

Po wybuchu wojny na Ukrainie w zeszłym roku i zablokowaniu przez Rosję portów na

Morzu Czarnym, kraj zwrócił się o międzynarodową pomoc w eksporcie zboża. Część z nich eksportowano także przez port w Kłajpedzie.

Na podst. Irt.lt

Skrzyżowanie przy Białym Moście zostanie przebudowane

Władze miasta Wilna wydały pozwolenie na przebudowę ulicy J. T. Vaižgantas od Placu Łukiskiego do Białego Mostu. Planowana jest także przebudowa odcinka ul. A. Goštauto aż do ul. Vasario 16. Łącznie planuje się wykonanie ponad 400 metrów ścieżek dla pieszych.

Na odcinku ulicy Vaižgantas od placu Łukiskiego do skrzyżowania przy Białym Moście planowana ścieżka rowerowa o długości prawie 200 metrów. W planach jest także powstanie nowego chodnika dla pieszych.

Po przebudowie tego odcinka ścieżka rowerowa na placu Łukiskim zostanie połączona z nowo zaprojektowaną ścieżką rowero-

wą, która docelowo połączy się z istniejącą ścieżką rowerową przy Białym Moście. W pasie oddzielającym zasadzi się nowe zieleńce.

Przebudowywane będą istniejące przejścia dla pieszych, planowane są nowe przejścia dla

rowerzystów. Na skrzyżowaniu przebudowane zostaną istniejące wyspy bezpieczeństwa dla pieszych i rowerzystów oraz powstaną nowe. Przebudowana będzie także sygnalizacja świetlna.

Na podst. madeinvilnius.lt

Defilada wojskowa przeszła ulicami Wilna

W sobotę, 25 listopada, aleją Konstytucji w Wilnie przeszła defilada wojskowa z okazji 105. rocznicy odrodzenia Wojska Litewskiego.

W defiladzie wzięło udział ponad 1400 żołnierzy litewskich i wojsk sojuszniczych z 19 krajów NATO.

Podczas wydarzenia zaprezentowano ponad 100 jednostek sprzętu wojskowego: bojowe wozy piechoty armii litewskiej „Vilkas”, haubice samobieżne „PzH 2000”, systemy obrony powietrznej „NASAMS”, opancerzone pojazdy terenowe „JLTV”, czołgi „Abrams” sojuszników ze Stanów Zjednoczonych, bojowe wozy piechoty Bradley, haubice samobieżne Paladin, czołgi „Leopard” armii niemieckiej, bojowe wozy piechoty „Puma” i „Marder” oraz wiele innego sprzętu wojskowego.

Przelatując nad al. Konstytucji, gości i uczestników wydarzenia powitał samolot „Spartan” Wojskowych Sił Po-

wietrznych i helikoptery „Dauphin”

Z trybuny honorowej defiladę oglądali: prezydent Gitanas Nausėda, minister ochrony kraju Arvydas Anušauskas, dowódca Wojska Litewskiego gen. Valdemaras Rupšys, dowódca Wojska Estońskiego gen. Martin Herem, dowódca Wojska Łotewskiego gen. por. Leonīds Kalniņš, dowódca Wojska Nie-

mieckiego gen. Carsten Breuer, dowódca Wielonarodowego Korpusu Północno-Wschodniego NATO gen. por. Jürgen-Joachim von Sandrart, dowódca niemieckiej 41. Brygady gen. Christian Nawrat i inni wysocy urzędnicy państwowi oraz generalicja.

Fot. Samorząd Miasta Wilno

Strajkowało 2,2 tys. pracowników oświaty

W piątek, 24 listopada, strajkowało 2,2 tys. pracowników oświaty, w tym 1,94 tys. nauczycieli – wynika z danych Narodowej Agencji Oświatowej (NŠA).

Szacuje się, że w strajku bierze udział 146 placówek oświatowych. Najwięcej nauczycieli strajkuje w Kłajpedzie, Wilnie, Poniewieżu i Olicie.

Litewski Związek Zawodowy Pracowników Oświaty (LŠDPS) wznowił w środę, 22 listopada, strajk nauczycieli, który rozpoczął się pod koniec września. Decyzja o ogłoszeniu przerwy w połowie października została podjęta po tym, gdy związkowi nie udało się osiągnąć porozumienia z Ministerstwem Oświaty, Nauki i Sportu w sprawie podwyżki wynagrodzeń nauczycieli w przyszłym roku.

Nauczycieli nie satysfakcjonuje propozycja resortu oświaty dotycząca podwyżki wynagrodzeń o 21 proc. w przyszłym roku – po 10 proc. w styczniu i we wrześniu. Związek zawodowy domaga się większej podwyżki – po 15 proc. w styczniu i we wrześniu.

Strajk został wznowiony w momencie, gdy w Sejmie omawiany jest przyszłoroczny budżet państwa. Nauczyciele mają nadzieję, że parlamentarzyści wysłuchają ich prośby o większe podwyżki w przyszłym roku i przegłosują poprawki budżetowe na ich korzyść.

Na podst. nsa.smm.lt

W rejonie szyrwinckim spłonęło gospodarstwo agroturystyczne

W rejonie szyrwinckim spłonęło gospodarstwo agroturystyczne.

Jak donosi Departament Ochrony Przeciwpożarowej i Ratownictwa, w poniedziałek o godz. 22.22 wpłynęło zgłoszenie o tym, że we wsi Kaimynai w rejonie szyrwinckim palą się budynki gospodarstwa agroturystycznego.

Gdy strażacy przyjechali na miejsce pożaru, otwartym płomieniem palił się dwupiętrowy budynek o drewnianych konstrukcjach (pokoje, kuchnia, sala) oraz część pięciopiętrowego budynku.

Budynek spłonął całkowicie.

Ogień uszkodził dach oraz wnętrze stojącego obok 3-piętrowego drewnianego budynku. Strażakom udało się ochronić przed ogniem budynek i drewniany dom mieszkalny.

Na podst. pagd.lrv.lt

Zmiany w refundacji antybiotyków od 1 stycznia

Antybiotyki z listy B, w której preparaty lecznicze były refundowane wyłącznie dla dzieci i osób wspieranych społecznie w wysokości 50 proc. ceny bazowej (refundowanej przez państwo), zostają przeniesione na listę A i od 1 stycznia 2024 roku cena podstawowa takich preparatów leczniczych zostanie zrekomensowana w 100 proc. wszystkim pacjentom – informuje Ministerstwo Zdrowia.

„Leki będą refundowane nie tylko dzieciom, emerytom i niepełnosprawnym – antybiotyki będą refundowane wszystkim pacjentom, którzy tych leków potrzebują. Zapewni to wszystkim pacjentom równą prawa do opieki zdrowotnej” – powiedział cytowany w komunikacie wiceminister zdrowia Aurimas Pečkauskas.

Od początku przyszłego roku refundacją objęte będą wszystkie antybiotyki przeznaczone na ostre infekcje górnych dróg oddechowych, ostre zapalenie oskrzeli, infekcje ucha, choroby bakteryjne, choroby zakaźne skóry i tkanki podskórnej itd.

Na realizację tych zmian z Funduszu Obowiązkowego Ubezpieczenia Zdrowotnego zostanie przeznaczonych około 2 mln euro.

Na podst. sam.lrv.lt

NOWINY znad Solczy

(Dokończenie ze str. 1) występ artyści zaprezentowali cały swój kunszt artystyczny, prezentując zarówno pieśni i obrzędy podwileńskie, jak też suity, piosenki i tańce polskich regionów. Były obrazki - wielkanocny i bożonarodzeniowy, piosenki zebrane na Wileńszczyźnie i Ziemi Solecznickiej, ale też suity rzeszowska, spiska, biłgorajska, podlaska. Gorące brawa publiczności towarzyszyły każdej pieśni i tańcu, ale szczególnie rześiste były dla solistów – Justyny Klemiato, Renaty Sz wajkowskiej, Jolanty Prowłockiej, Michała Wołosewicza, Mirosława Chaczkowskiego, Gabrieli Jankowskiej.

W toku koncertu zespolacy pokazali jak utalentowana rośnie im zmiana, złożona z tzw. „małych solczan”. Młodzieżową grupę tworzą młodzi tancerze, którzy zaczęli uczęszczać na zajęcia przed ośmiu laty oraz bardzo młodych zespola-

basadorami Ziemi Solecznickiej i kultury polskiej na Litwie. Przez lata zespół zmieniał się wraz z ludźmi, którzy do niego należeli i im kierowali. Założycielami i pierwszymi kierownikami byli Czesława Żukowska-Nakrewicz, Władysława Szyłobryt, Władysław Korcuć. Początkowo to był tylko chór, następnie do zespołu dołączyli tańcerze. Powołanie grupy tanecznej ostatecznie uformowało zespół, któremu było dane stać się wizytówką kulturalną rejonu solecznickiego. Dużo starań do powstania zespołu dołożyła Zofia Griaznowa, potem wieloletnia prezeska zespołu, która wzięła na swoje barki inicjatywę prezydium związków zawodowych pracowników oświaty rejonu solecznickiego założenia pierwszego w Solecznickich polskiego zespołu folklorystycznego. Następnie zespołowi przewodniczyli Renata Brasel

wyróżnień. Zespół koncertował w kraju i poza jego granicami, brał udział w międzynarodowych konkursach i festiwalach., występował m.in. w Polsce, Czechach, Niemczech, Białorusi, Ukrainie. Obecnie w skład zespołu wchodzi 45 osób dorosłych oraz 38 dzieci i młodzieży. Koordynatorem zespołu jest Regina Sokołowicz, kierownikiem artystycznym – Elwira Uczkuronis, choreografami – Bożena Daniele i Liana Malinowska, kierownikiem kapeli – Edward Wołkowski.

Ukoronowaniem jubileuszowego koncertu była piosenka autorstwa Jana Rożanowskiego i Elwiry Uczkuronis o Solecznickich – często postrzeganych przez gości z Polski jako „Słoneczniki”, piosenka, na którą złożyła się cała opowieść o pamiątkach, historii i ludziach Ziemi Solecznickiej.

i obyczajów rodem z Ziemi Solecznickiej.

W trakcie uroczystego wieczoru wszystkim członkom zespołu wręczono listy gratulacyjne od Związku Polaków na Litwie oraz samorządu rejonu solecznickiego. Pamiątkowe dyplomy podpisane przez mera rejonu solecznickiego Zdzisława Palewicza otrzymało kierownictwo zespołu.

Mer Zdzisław Palewicz nie krył dumy jak wspaniałą „wizytówką kulturalną” rejonu solecznickiego jest zespół „Solczanie”, parafrazował też popularną piosenkę Anny German o tym, że „gdzieś są ziemie piękniejsze”, jednak „w sercach naszych więcej miłości do Ziemi znad Solczy i „Solczan” twórczości”.

- Zawsze jesteście dobrzy, dzisiaj byliście inni, jeszcze lepsi niż przed jubileuszem. Ogromny dar, jakim dzielicie się z nami, jest pasja, praca i patriotyzm. Dzisiejszy wizerunek zespołu jest oparty na tych trzech wartościach. Dziękuję wam za to, wierzę też, że 50-lecie będzie jeszcze lepsze, bo podłoże do tego jest doskonałe – to doświadczenie i kunszt dorosłych i werwa tych, co stawiali dziś na scenie swe pierwsze kroki – powiedział Palewicz, składając na ręce kierowniczkę Elwiry Uczku-

ronis kwiaty i kupon na kwotę 4500 euro.

Do gratulacji dołączył również poseł na Sejm RL Czesław Olszewski, który w swoim przemówieniu cieszył się, że w swojej długoletniej działalności zespół pielęgnuje żywe i niezwykle atrakcyjne dziedzictwo kultury Wileńszczyzny i Ziemi Solecznickiej

– Dziękuję, że przekazujecie je kolejnym pokoleniom – dzieciom i młodzieży. Państwa działalność może być inspiracją dla innych – mówił poseł Cz. Olszewski.

Gratulacje i prezenty dla zespołu złożyli także inni goście koncertu.

35 lat – to dużo czy mało? Zespół „Solczanie” jest młody i nowoczesny, jednocześnie wzniosły i doświadczony, pielęgnujący głębokie tradycje muzyki i tańca ludowego, wychowujący młode pokolenie. Pozostaje jedynie gratulować mu kolejnych urodzin i życzyć, aby nie utracił swego niezwykłego solecznickiego charakteru oraz szerzył kulturę ludową na Litwie i za granicą. Zawsze z niecierpliwością czekamy na wasze występy na rejonowych imprezach, oby było ich jak najwięcej! Najlepszego jubileuszu!

ków, debiutujących na tegorocznym Festiwalu „Pieśń znad Solczy”. Przy okazji jubileuszu nie sposób nie wspomnieć, że zespół został utworzony jako pierwszy polski zespół ludowy w rejonie solecznickim w 1987 roku w okresie odrodzenia narodowego.

Tworzyła i tworzy go grupa miłośników i entuzjastów muzyki, śpiewu i tańca, będących am-

(kierownik artystyczny), Gintaras Pukelis (choreograf), Roman Rotkiewicz (choreograf), Barbara Suckiel (kierownik artystyczny), Gienadij Afanasjew (kierownik kapeli).

W okresie swojej 35-letniej działalności zespół zaprezentował wiele widowisk regionalnych, obrzędowych i patriotycznych, zdobył mnóstwo czołowych nagród i

Po nastrojowej podróży ukazującej dorobek artystyczny zespołu przyszedł czas na gratulacje i życzenia. Przybyli na uroczystość goście w swoich wystąpieniach podkreślali znaczenie, jakie działalność zespołu ma dla zachowania tożsamości narodowej, kierowali słowa wdzięczności za trud i szacunek, za postrzeganie tradycji kultury polskiej na Wileńszczyźnie

Uczniowie z „Klubu podróżników” na szlaku zamków nadniemeńskich

Podróż w czasie i historii

Uczniowie z Klubu Podróżników, działającego w Gimnazjum im. Jana Śniadeckiego, wyruszyli na niezwykłą wędrowkę szlakiem zamków nadniemeńskich. To niezwykle doświadczenie pozwoliło młodzieży zagłębić się w fascynującą historię i dziedzictwo tego regionu, odkrywając tajemnice miejsc takich jak Czerwony Dwór, Wielona, Raudan i Poniemunie.

Podczas wizyt w tych historycznych miejscach, uczniowie mieli okazję poszerzyć swoją wiedzę na temat pobytu Zakonu Krzyżackiego na ziemiach litewskich, zgłębić tajniki życia w XVI i XVII wieku, pogłębić wiedzę o życiorysach postaci takich jak Zygmunt August czy Barbara Raziwiłłówna oraz poznać historię rodu Tyszkiewiczów, który wywarł ogromny wpływ na kształtowanie się historii i kultury regionu nadniemeńskiego.

W trakcie wizyt w zamkach średniowiecznych, młodzież rozwijała różnorodne kompetencje. Zdobywali umiejętności z zakresu analizy historycznej, interpretacji zabytków architektonicznych oraz umiejętności badawczych. Ponadto, uczestnicy wędrowki doskonalili umiejętności pracy zespołowej, wymieniając się spostrzeżeniami i dzieląc się wiedzą zdobytą podczas poszczególnych etapów podróży.

Ta niezapomniana wędrowka po szlaku zamków nadniemeńskich nie tylko dostarczyła uczniom niepowtarzalnych doświadczeń edukacyjnych, ale także zainspirowała ich do dalszego zgłębiania historii, kultury i dziedzictwa regionu. Klub Podróżników kolejny raz udowodnił, że nauka może być fascynującą podróżą w czasie i przestrzeni.

Beata Zarumna,
Gimnazjum
im. J. Śniadeckiego

Stronę przygotował Andrzej Kolosowski

„Europa Christi” przyszłością Europy

(Dokończenie ze str. 1) jest ks. Inf. dr Ireneusz Skubiś, powstał 26 czerwca 2016 roku w Częstochowie. Patronat nad powstałym Ruchem „Europa Christi” objął osobiście kardynał Robert Sarah, watykański Prefekt Kongregacji Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów. Współzałożycielami Ruchu są między innymi: arcybiskup Wacław Depo, europosłowie – Waldemar Tomaszewski, prof. Mirosław Piotrowski i Jadwiga Wiśniewska – minister Jan Dziejczak, Maria Romana de Gasperi (córka ojca założyciela Wspólnoty Europejskiej), były komisarz Unii Rocco Buttiglione, posłanka prof. Krystyna Pawłowicz, ks. dr Kazimierz Kurek, prezes Klubu Rynina dr Józef Orzeł, europoseł VI kadencji dr Bogusław Rogalski, redaktor Włodzimierz Rędzioch.

Według założeń Ruchu, chrześcijaństwo, Ewangelia powinny stać się konstytucją nowej i nowoczesnej Europy. Europa powinna skierować wzrok na dziedzictwo,

z którego wyrasta i które ją kształtowało przez 2 tysiące lat.

W tej ważnej debacie o obronie wartości chrześcijańskich i przyszłości Europy prelegenci poruszyli następujące tematy:

1. Międzynarodowy ruch „Europa Christi” w obronie prawdziwych wartości – Waldemar Tomaszewski, poseł do PE, przewodniczący Akcji Wyborczej Polaków na Litwie-Związku Chrześcijańskich Rodzin, współzałożyciel ruchu „Europa Christi”

2. Kryzys wartości w Unii Europejskiej – prof. Ryszard Legutko, poseł do PE, przewodniczący grupy Europejskich Konserwatystów i Reformatorów w Parlamencie Europejskim

3. Jak uratować chrześcijaństwo w Europie – Paweł Lisicki, redaktor naczelny tygodnika „Do Rzeczy”

4. Kościół na Litwie wierny tradycjom i reagujący na wyzwania współczesności – ks. Tadeusz Jasiński, redaktor naczelny gazety katolickiej „Spotkania”

5. Obowiązki polityków chrześcijańskich – dr Bogusław Rogalski, członek rady ruchu „Europa Christi”, europoseł VI kadencji

Od momentu swojego powstania międzynarodowy Ruch

„Europa Christi” zorganizował wiele kongresów i konferencji, z udziałem znanych gości i prelegentów z różnych dziedzin życia publicznego, społecznego, religijnego i politycznego, których

wspólnym mianownikiem było i jest przywrócenie prawdziwego oblicza Europie, zakorzenionej głęboko w jej historii i tradycji, opartej na wartościach chrześcijańskich.

Ruch „Europa Christi” gościł również na Litwie. W czerwcu 2018 r. w Wilnie odbyła się Konferencja „Europa Christi” zorganizowana przez europoła Waldemara Tomaszewskiego, przewodniczącego Akcji Wyborczej Polaków na Litwie – Związku Chrześcijańskich Rodzin. Konferencja rozpoczęła się Mszą św. sprawowaną w Kaplicy Ostrobramskiej w Wilnie. Główna część obrad miała miejsce w Domu Kultury Polskiej. Następnie w samorządzie rejonu wileńskiego odbyła się akademicka z okazji 9. rocznicy intronizacji Chrystusa Króla przez samorządy Wileńszczyzny. Uroczystość poprzedziła Msza św. dziękczynna w kościele pw. św. Rafała Archaniola w Wilnie, podczas której został odnowiony Akt przyjęcia Chrystusa za Króla i Pana.

W Jaszunach obradowała Rada Rozwoju Regionu Wileńskiego

23 listopada w pałacu Bałińskich w Jaszunach obradowała Rada Rozwoju Regionu Wileńskiego. W spotkaniu uczestniczyli merowie i radni samorządów: Wilna, Elektrenów, rejonów szyrwinckiego, święciańskiego, trockiego, wilkomińskiego, wileńskiego i sołecznickiego.

Gości przywitał Zdzisław Palewicz, mer rejonu sołecznickiego. – Cieszę się, że spotykamy się w różnych samorządach i mamy okazję lepiej się poznać. Dziś spotykamy się w pałacu w Jaszunach, do którego odrodzenia w dużej mierze przyczynił się samorząd. Obecnie doświadczamy ogromnych korzyści kulturalnych. Nasze samorządy mają wiele podobieństw, ale też wiele różnic. Rejon sołeczniczy wy-

różnia się na mapie Litwy swoim składem narodowościowym. To nasze bogactwo, ale w edukacji

mamy wyzwania ze względu na wielokulturowość. Mamy i problemy, i osiągnięcia. Z optymizmem patrzymy na nowe perspek-

tywy finansowe – powiedział mer Zdzisław Palewicz, życząc konstruktywnej dyskusji.

Na posiedzeniu merowie samorządów regionu wileńskiego omówili istotne dla regionu zagadnienia: utworzenie funduszu

melioracji, zgodność strategii rozwoju Wileńskiej Lokalnej Grupy Działania w latach 2023-2027 z planem rozwoju regionu wileńskiego na lata 2022-2030, zmiana listy projektów proponowanych do dofinansowania ze środków funduszy strukturalnych Unii Europejskiej w regionie wileńskim (ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatycznych, zwiększenie efektywności sieci szkół, promowanie wysokiej jakości zatrudnienia i uczestnictwa w rynku pracy).

Spotkaniu przewodniczył Rimantas Klipčius, przewodniczący zarządu Rady Rozwoju Regionu Wileńskiego.

Rada Rozwoju Regionu Wileńskiego jest publiczną osobą prawną non-profit z ograniczoną odpowiedzialnością cywilną,

utworzoną w 2020 roku. Jej celem jest planowanie i koordynacja realizacji krajowej polityki regionalnej w danym regionie oraz wspólne z innymi radami rozwoju regionalnego, samorządowymi instytucjami i placówkami realizowanie działań promocji rozwoju regionalnego; promowanie rozwoju społecznego i gospodarczego regionu, zrównoważonego rozwoju obszarów zurbanizowanych, zmniejszania różnic społecznych i gospodarczych pomiędzy regionem a innymi regionami oraz tych różnic pomiędzy samorządami regionu; promowanie współpracy samorządów w celu zwiększenia efektywności rozwoju stref funkcjonalnych i organizacji usług publicznych; reprezentowanie regionu.

Na podst. salcininkai.lt

Republikański Festiwal Chórów „Musica Vitae 2023” w Rudominie

Dzień pełen dźwięków i wrażeń

Filozof grecki Platon powiedział: „Muzyka to dusza wszechświata, skrzydła umysłu, lot wyobraźni i wszelkie życie”. W myśl tego Centrum Kultury w Rudominie w dniu 26 listopada zaprosiło wszystkich, którzy chcieli spędzić chłodne jesienne popołudnie w doskonałej muzycznej oprawie, na wyjątkowy koncert z najpiękniejszymi utworami muzyki chóralnej – Republikański Festiwal Chórów „Musica Vitae”.

Na początku uroczystości w imieniu mera Samorządu Rejonu Wileńskiego wszystkich uczestników festiwalu i zgromadzo-

na publiczność przywitał asystent mera Edward Kiejzik. W tegorocznym festiwalu chórów w Rudominie wzięło udział aż

14 znakomitych chórów Litwy.

Na scenie wystąpił chór męski „Varpas”, którego występ publiczność miała okazję podziwiać podczas ubiegłorocznego

festiwalu. Kierownikiem artystycznym i dyrygentem chóru jest Tomas Vailovas. Tego dnia wystąpił również Dziecięcy Chór Szkoły Sztuk Pięknych w Rudominie. Kierownikami chóru są Elżbieta Ivanauskienė i Tatjana Kinderevičienė, a chórmistrzem – Jelena Ščerbakova. Na festiwal do Rudomina przybył Młodzieżowy Chór Szkoły Sztuk Pięknych w Rudominie. Kierownikami chóru są Elżbieta Ivanauskienė i Tatjana Kinderevičienė, a chórmistrzem – Jelena Ščerbakova. Na festiwal do Rudomina przybył Młodzieżowy Chór Szkoły Sztuk Pięknych w Rudominie. Kierownikami chóru są Elżbieta Ivanauskienė i Tatjana Kinderevičienė, a chórmistrzem – Jelena Ščerbakova. Na festiwal do Rudomina przybył Młodzieżowy Chór Szkoły Sztuk Pięknych w Rudominie. Kierownikami chóru są Elżbieta Ivanauskienė i Tatjana Kinderevičienė, a chórmistrzem – Jelena Ščerbakova.

Jankevičienė, chórmistrzem – Kęstutis Jaskevičius, koncertmistrzem – Jurgita Danienė, solistą – Emilija Ranonytė. Swój występ miał Chór Mieszany Litewskiej Akademii Nauk, którego kierownikiem i dyrygentem jest Judita Taučaitė, koncertmistrzem – Greta Balzaravičiūtė. Publiczność mogła również podziwiać występ chóru „Šešupė”, działającego przy Centrum Kultury w Mariampolu. Kierownikiem chóru i dyrygentem jest Valdas Mačiulskas, chórmistrzem – Audronė Jasaitytė, a koncertmistrzem zaś – Arūnas Barauskas. Tego dnia wystąpił też znany nie tylko na Wileńszczyźnie, ale w całym kraju chór mieszany „Pagirių dainoriai”, który działa przy Centrum Kultury w Wojdatchach, pod kierownictwem Janiny Pamarnackienė.

Kulminacją Festiwalu Chórów „Musica Vitae” w Rudominie był wspólnie przez wszystkie chóry odśpiewany utwór – litewska piosenka ludowa „Už jūrių marių” zharmonizowana przez Kazimieras Viktorasa Banaitisa. Wspólnym występem chórów dyrygował Tomas Vailovas.

Organizatorem niezwykle pięknego muzycznego święta było Centrum Kultury w Rudominie, pod kierownictwem Wiolety Cereszki.

Organizatorzy pragną podziękować Samorządowi Rejonu Wileńskiego za wsparcie finansowe festiwalu. Słowa dziękczynienia są kierowane pod adresem wszystkich, kto nie szczędząc sił i czasu przyczynił się do organizacji tej wspaniałej imprezy. Organizatorzy dziękują również chórów, które wzięły udział w festiwalu i swym występem przyniósł radość wszystkim, kto tego dnia przyszedł do Centrum Kultury w Rudominie. To był niezapomniany, pełen przepięknych dźwięków muzyki i wrażeń dzień.

Inf. Centrum Kultury w Rudominie

Centrum Rzemiosła Tradycyjnego
w Mejszagole zaprasza
do zapisania się na

ŚWIĄTECZNE WARASZTATY!

Wszyscy chętni mogą skorzystać z warsztatów edukacyjnych o tematyce bożonarodzeniowej, takich jak:

- * tworzenie ozdób choinkowych ze słomki
- * wyrabianie wieńców adwentowych
- * robienie domków piernikowych
- * tworzenie dekoracji na stół wigilijny i nie tylko...

Rejestracja pod nr: **+370 672 90 225**
+370 675 47 239

W stolicy

Wyjątkowe lodowisko

Tej zimy na wilnian i gości stolicy będzie czekało wyjątkowe lodowisko – już od 2 grudnia będzie czynne na dziedzińcu Pałacu Władców w Wilnie. W okresie świątecznym wyjątkowe przestrzenie w wielu miastach na świecie – od placu Ratuszowego w Wiedniu po Centrum Rockefellera w Nowym Jorku – zamieniają się w magiczne lodowiska. Wilno nie jest wyjątkiem.

„Trudno wyobrazić sobie okres Bożego Narodzenia bez lodowiska w Wilnie – to już tradycja. W ostatnich latach w trosce o zdrowie mieszkańców planowaliśmy świąteczne rozrywki w różnych miejscach Wilna. Cieszymy się, że w tym roku świąteczne miasteczko i najważniejsze jego atrakcje będą w jednym miejscu, obok najważniejszych obiektów w mieście” – mówi wicemer Wilna Simona Bieliūnė.

Powierzchnia lodowiska rozlokowanego w ważnym historycznie miejscu Wilna wyniesie 700 metrów kwadratowych. Codziennie organizowanych będzie co najmniej 8 seansów jazdy na łyżwach, z których dwa pierwsze – o godz. 10 i o godz. 11.15 będą

bezpłatne (w dni robocze – dla seniorów i dzieci do 14. roku życia, w weekendy – dla wszystkich).

„Bardzo wierzymy w ten projekt. Liczymy, że będzie kontynuowany” – o lodowisku na dziedzińcu Pałacu Władców mówi jeden z jego organizatorów, prezes Litewskiej Federacji Łyżwiarstwa Vytautas Jasutis. „Naszym zdaniem jest to duży krok dla Wilna jako miasta, by jeszcze bardziej się przybliżyć do najświeższych stolic świata, w których okres Bożego Narodzenia traktowany jest w sposób wyjątkowy i staje się wielką atrakcją i dla mieszkańców miasta, i dla turystów. Zapraszamy wszystkich, by stali się częścią historii!”

Seans jazdy na łyżwach na lodowisku na dziedzińcu Pałacu Władców potrwa 45 minut. Cena – 7 euro dla dorosłych i 5 euro – dla dzieci. Bilety można nabyć na miejscu lub na stronie kakava.lt.

Na dziedzińcu Pałacu Władców co wieczór do 30 grudnia br. można będzie oglądać show „Legenda. Sen o Wilnie”, a dzieci będą mogły odwiedzić rezydencję Świętego Mikołaja.

Na scenie przy lodowisku będą się odbywały różnego rodzaju występy świąteczne, które można będzie oglądać z trybun na 1 000 miejsc, a tuż obok Pałacu Władców rozlokują się świąteczne sklepiki z gorącymi napojami i smakołykami.

Drożeje opłata za zagospodarowanie odpadów komunalnych

Wraz ze wzrostem liczby mieszkańców Wilna rośnie ilość odbieranych odpadów komunalnych. W związku ze wzrostem kosztów zagospodarowania odpadów i ich ilości stołeczna Rada zweryfikowała lokalną opłatę za ich odbiór i zagospodarowanie. Po podjęciu przez Radę stosownej decyzji właściciel mieszkania o powierzchni 60 metrów kwadratowych za zagospodarowanie odpadów komunalnych zapłaci około 58 euro rocznie (w 2023 r. płacił około 46 euro).

Na wzrost kosztów (wzrost podatku za składowanie odpadów i wprowadzenie opłaty przez Państwową Służbę ds. Regulacji Energetyki) samorząd nie ma wpływu ze względu na realizację obowiązujących przepisów prawa. Wszystkie koszty są absolutnie niezbędne do świadczenia jakościowych usług.

Wszystkie grupy kosztów są maksymalnie zoptymalizowane z uwzględnieniem zmian na rynku i stawek umów zawartych w ramach zamówień publicznych. W 2024 roku prognozowana ilość zmieszanych odpadów komunalnych do odbioru i zagospodarowania ma wynieść 143 597,43 ton (w 2023 r. – 143 123,97 ton).

Każdego roku rośnie również liczba osób korzystających ze składowisk odpadów wielkogabarytowych i odpadów zielonych – z 17 tys. w 2015 roku do 145 tys. w 2022 roku. Szacuje się, że w 2023 r. skorzysta z nich około 163 tys. mieszkańców. Ilość zebranych odpadów wzrosła z 3 594 ton w 2015 r. do 22 415 ton w 2022 roku.

Od 2024 roku będzie obowiązywała segregacja odpadów kuchennych. Wraz z wprowadzeniem selektywnej zbiórki takich odpadów wzrośnie potrzeba edukowania i informowania mieszkańców w tym zakresie.

Zmieni się też termin płatności za czwarty kwartał. Obecnie, jeżeli płatnik opłaty wybiera płatność kwartalną, każda rata opłaty ma zostać uiszczona do ostatniego dnia bieżącego kwartału. Powiadomienie o płatności jest wysyłane raz do roku (na początku roku), w praktyce natomiast często się

zdarza, że mieszkańcy, którzy wybrali płatność kwartalną, po prostu zapominają o uiszczeniu raty za ostatni kwartał.

Zmieni się również procedura wysyłania powiadomień o opłacie. Obecnie, jeżeli płatnik zrezygnuje z otrzymywania takiego powiadomienia zwykłą pocztą, może je znaleźć na stronie internetowej www.vasa.lt. Wprowadzona zmiana umożliwi mieszkańcom Wilna otrzymywanie powiadomień w wygodniejszy sposób – nie będą musieli wchodzić na stronę internetową, by przejrzeć treść powiadomienia o płatności. Powiadomienia o płatności otrzymają pocztą elektroniczną wraz z linkiem, po kliknięciu w który będą mogli szybko i wygodnie uiścić obliczoną opłatę.

Osobom prawnym powiadomienia o uiszczeniu opłaty lokalnej będą odtąd wysyłane wyłącznie pocztą elektroniczną na adres podany w Rejestrze Osób Prawnych.

Wileńskie Sieci Ciepłe rzucają kotwicę w Kłajpedzie

Największy na Litwie dostawca ciepła i gorącej wody S. A. „Wileńskie Sieci Ciepłe” – obsługujący ponad 210 tys. stołecznych gospodarstw domowych i firm – w ramach realizacji długoterminowej strategii przedsiębiorstwa planuje rozwój poprzez nabycie spółek energetycznych w Kłajpedzie.

W planach spółki są zakupy u grupy „Energija”, które obejmą 100 proc. udziałów w ZSA „Miesto energija” i ZSA „Pramonės energija” oraz 4,34 proc. udziałów w ZSA „Klaipėdos energija”. Transakcja ma zostać sfinalizowana w pierwszej połowie 2024 r. po uzyskaniu zgody Rady ds. Konkurencji i innych instytucji. Wartość transakcji na etapie negocjacji nie została ujawniona, natomiast do finansowania spółka będzie wykorzystywała przepływy pieniężne generowane z działalności nieregulowanej.

Transakcja ta zwiększyłaby roczne wolumeny sprzedaży spółki o około 99 GWh ciepła i 5,5 GWh energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, a także o około 9,6 GWh ciepła odpadowego z zakładów przemysłowych. Ogólnie rzecz biorąc transakcja zwiększyłaby posiadane przez spółkę moce produkcji energii elektrycznej i ciepłej ze źródeł odnawialnych o 24,8 MW ciepła i 1,5 MW energii elektrycznej oraz

o 6,2 km sieci ciepłowniczych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Kłajpedzie. Roczne skonsolidowane przychody ZSA „Pramonės energija” i ZSA „Miesto energija” wynoszą około 5,5 mln euro, a udział odnawialnych źródeł energii i ciepła odpadowego w strukturze paliwowej wynosi 100 procent.

Według danych z listopada 2023 roku, ZSA „Wileńskie Sieci Ciepłe” zatrudnia 583 osoby, a według skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2022 r. przychody ze sprzedaży wyniosły 276,6 mln euro, zysk netto – 12,4 mln euro.

W długoterminowej strategii przedsiębiorstwo zakłada do 2030 roku produkcję ciepła w 100 proc. z odnawialnych źródeł energii całkowicie rezygnując z paliw kopalnych w produkcji ciepła.

Świąteczne miasteczko na Lipówce rozbliśnie ogniwymi instalacjami

Od 8 do 22 grudnia na terenie zbiornika na wodę w wileńskiej dzielnicy Lipówka będzie działało bożonarodzeniowe miasteczko.

W wyjątkowym, podziemnym, stuletnim zbiorniku wodnym odbędą się spotkania z Mikołajem, warsztaty „Mama wie lepiej” z zakresu zrównoważonego rozwoju, warsztaty z ceramiki, warsztaty dotyczące tradycyjnego litewskiego bursztynu, warsztaty z odlewania świec, a także mniej znane zajęcia: robienie zabawek tradycyjną japońską techniką kimekomi, japońskie pakowanie prezentów furoshiki, koreańskie wiązanie węzłów, ceremonie parzenia herbaty i nie tylko.

Zbiornik wody na Lipówce został udostępniony do zwiedzania latem ubiegłego roku, do tej pory odbywały się tam wycieczki organizowane przez przewodników Muzeum Energetyki i Techniki. Z inicjatywy muzeum w grudniu głęboki na sześć metrów rezerwuuar zostanie zamieniony w ciepłą, świąteczną i przytulną przestrzeń warsztatową. Na podwórku zlokalizowane będą autorskie instalacje ogniwowe, od jesieni tworzone przez grupę artystów oraz jarmark.

Warsztaty zorganizuje Wileńskie Centrum Kultury Etnicznej, Centrum Rzemiosła Tradycyjnego w Mejszagole, Centrum Sztuki Azjatyckiej, galeria „ARZA” oraz inni artyści. Warsztaty będą odpłatne – organizatorzy zapewnią wszystkie niezbędne materiały i narzędzia. Powstałe prace będzie można przekazać jako dary do domów dziecka i domów seniorów – jeszcze przed świętami trafią one do instytucji rejonu wileńskiego.

Kolejną świetlną instalację – spełniającą życzenia jabłoni – stworzy ukraińska artystka Alesia Szulgina. Na zakończenie wydarzenia jej prace zostaną zlicytowane, a środki zostaną przekazane autorce, która uciekła przed wojną.

2-3 grudnia Muzeum Energetyki i Techniki zaprosi na magiczne spotkania ze Świętym Mikołajem, podczas których czytane będą świąteczne opowieści oraz pisane listy z życzeniami do św. Mikołaja.

Zbiornik wody na Lipówce będzie czynny od 8 do 22 grudnia, od wtorku do piątku w godzinach 16.00 – 20.00 oraz w weekendy od 10.00 do 19.00.

Prognoza pogody na tydzień						
Czwartek 30 listopada	Piątek 1 grudnia	Sobota 2 grudnia	Niedziela 3 grudnia	Poniedziałek 4 grudnia	Wtorek 5 grudnia	Środa 6 grudnia
-4°C	-3°C	-3°C	-3°C	-4°C	-4°C	-5°C
-8°C	-8°C	-6°C	-5°C	-7°C	-8°C	-7°C
Księżyc: XII 05 OSTATNIA KWADRA		XII 13 NÓW		XII 19 1 KWADRA		XII 27 PEŁNIA

**KALENDARZ
CODZIENNY**

Czwartek, 30 listopada

Słońce: wsch. – 8.15, zach. – 15.58
Długość dnia – 7 godz. 43 min.
Andrzeja, Fryderyka, Jana, Justyny, Tadei, Zozyma

Piątek, 1 grudnia

Światowy Dzień Walki z AIDS
Słońce: wsch. – 8.17, zach. – 15.57
Długość dnia – 7 godz. 40 min.
Aleksandra, Adriana, Edmunda, Klementyny, Natalii, Rudolfa

Sobota, 2 grudnia

Słońce: wsch. – 8.18, zach. – 15.56
Długość dnia – 7 godz. 38 min.
Aurelii, Balbiny, Pauliny, Rafała, Sylwera, Walentego

30 LISTOPADA

1873 – w Nowym Jorku odbył się publiczny pokaz pisania na maszynie do pisania – „Remington”; patent Ch. L. Sholesa z 1866.

1943 – urodził się Terrence Malick, amerykański reżyser, scenarzysta i producent (*Cienka czerwona linia – Złoty Niedźwiedź Drzewo życia – Złota Palma*).

2013 – zmarł Jurij Jakowlew, radziecki, rosyjski aktor, Ludowy Artysta ZSRR (por. *Rzewski z Ballady huzarskiej, Hipolit z Ironii losu...*) (ur. 1928).

1 GRUDNIA

1903 – premiera pierwszego w historii westernu *Napad na ekspres* (reż. E. Porter).

1953 – ukazał się pierwszy numer *Playboya*; ze zdjęciami Marilyn Monroe.

1998 – zmarł Frederick A. „Freddie” Young, brytyjski operator filmowy (*Lawrence’a z Arabii, Doktora Żywago, Córka Ryana – Oscary*) (ur. 1902).

2 GRUDNIA

1823 – prezydent USA James Monroe w przemówieniu do Kongresu wprowadził tzw. doktrynę Monroe’a („Ameryka dla Amerykanów”).

1853 – Jan Zeh otrzymał patent na destylację ropy naftowej.

1923 – urodziła się Maria Callas (jako Cecilia Sophia Anna Maria Kalogeropoulou), amerykańska śpiewaczka operowa pochodzenia greckiego, „primadonna stulecia” (zm. 1977).

3 GRUDNIA

1973 – sonda kosmiczna Pioneer 10 przeleciała w odległości 130 tys. km od Jowisza, przekazując na Ziemię pierwsze 300 zdjęć planety.

Niedziela, 3 grudnia

Początek adwentu

Dzień Osób z Niepełnosprawnościami

Słońce: wsch. – 8.20, zach. – 15.56
Długość dnia – 7 godz. 36 min.
Emmy, Ksawerego, Lucjusza

Poniedziałek, 4 grudnia

Słońce: wsch. – 8.21, zach. – 15.55
Długość dnia – 7 godz. 34 min.
Barbary, Bernarda, Krystiana, Piotra

Wtorek, 5 grudnia

Słońce: wsch. – 8.23, zach. – 15.54
Długość dnia – 7 godz. 31 min.
Geralda, Narcyza, Sabiny

Środa, 6 grudnia

Mikołajki

Słońce: wsch. – 8.24, zach. – 15.54
Długość dnia – 7 godz. 30 min.
Emiliana, Leoncji, Marii, Mikołaja

4 GRUDNIA

1563 – zakończyły się obrady soboru trydenckiego (trwał od 1545), jest uznawany za początek okresu kontrreformacji.

1803 – zmarł bp wileński Dawid Zygmunt Pilchowski, wizytator szkół Komisji Edukacji Narodowej, prof. literatury w Szkole Głównej Litewskiej, poeta (ur. 1735).

1993 – zmarł Frank Vincent Zappa, amerykański muzyk rockowy, kompozytor (ur. 1940); w 1995 w Wilnie postawiono mu pomnik (pierwszy na świecie).

1998 – został wyniesiony na orbitę moduł Unity, pierwszy zbudowany przez Amerykanów komponent Stacji Kosmicznej (ISS).

5 GRUDNIA

1933 – została ratyfikowana 21. poprawka do Konstytucji USA, która znosiła i obowiązuje na terenie całego kraju całkowitą prohibicję (wprowadzoną w 1920).

2013 – zmarł Nelson Mandela, bojownik z apartheidem, pierwszy murzyński prezydent RPA (1994-1999), laureat Pokojowej Nagrody Nobla z 1993, kawaler Orderu Uśmiechu (ur. 1918).

6 GRUDNIA

1923 – urodził się Balys Bratkauskas, litewski aktor (dowódca partyzantów z noweli *Słowik* z filmu *Żywi bohaterzy* (także reż.), reżyser (*Tadas Blinda*) (zm. 1983).

1953 – zmarł Konstanty Ildefons Gałczyński, poeta (*Ukochany kraj*), znany z podszytych absurdem humoresek *Teatryk Zielona Gęś* (ur. 1905); w l. 1934-1936 mieszkał w Wilnie (na Zarzeczcu), tu urodziła się córka Kira. **WI. P.**

**** OSTATNIA STRONA ** OSTATNIA STRONA ****

Sęp przyleciał do Otwocka

Sęp kasztanowaty, największy ptak Europy żywiący się padliną, został zauważony 25 listopada na bagnie Całowanie w pobliżu Otwocka pod Warszawą. To bardzo rzadkie zjawisko – sępy kasztanowate widziano w Polsce dotychczas zaledwie 28 razy.

Ze względu na kłusownictwo oraz uprzemysłowienie regionu, populacja tych ptaków w Europie zaczęła zmniejszać się w XIX wieku. Sępy żywiły się przede wszystkim krowami i owcami – a kiedy zaczęło ich być coraz mniej, straciły one źródło pożywienia. Zwierzęta pojawiały się wówczas jednak na terenach Rumunii, Węgier oraz Ukrainy. Dziś pojawiają się tu rzadko.

Sęp kasztanowaty (*Aegypius monachus*) jest jednym z najcięższych ptaków latających na Ziemi. Większy od niego jest jedynie kondor wielki – sępy kasztanowate ważą od około 7 do 12,5 kg, zależnie od płci. Ich długość określa się nawet na 120 cm, a rozpostarte skrzydła tego ptaka mierzyć mogą nawet ponad trzy metry. Zamieszkuje Półwysep Iberyjski, Baleary oraz Bałkany, a także pasma górskie Azji od Turcji i Kaukazu po Mongolię.

Kulturalnie?

W ślad za Weiserem

27 listopada w wieku 66 lat zmarł Paweł Huelle, jeden z najważniejszych polskich pisarzy ostatnich dekad, dramaturg, człowiek pierwszej „Solidarności”. Swoją twórczość poświęcił w większości Gdańskowi jako rodzinnemu miastu.

Wszedł do polskiej literatury kultową powieścią „Weiser Dawidek”, za którą został laureatem Nagrody Fundacji im. Kościelskich w 1988. Wydana w 1987 r., została zekranizowana przez Wojciecha Marczewskiego w 2000 r. pod tytułem „Weiser” z udziałem Marka Kondrata.

Wielkim powodzeniem cieszyły się jego „Opowiadania na czas przeprowadzki”, „Mercedes-Benz. Z listów do Hrabala”. W powieści „Castorp” rozwinął wątek studiów na gdańskiej politechnice głównego bohatera „Czarodziejkiej góry” Tomasza Manna. W Teatrze Telewizji pokazano spektakle na podstawie jego „Stołu”, a także „Srebrny deszcz”.

Huelle ukończył filologię polską na Uniwersytecie Gdańskim. W trakcie wydarzeń sierpniowych w 1980 był jednym z inicjatorów apelu o powołanie niezależnej organizacji studenckiej. Zaangażowany następnie w działalność związaną z NSZZ „Solidarność”, był m.in. członkiem redakcji „Głosu Wolnego” wydawanego w czasie I Krajowego Zjazdu Delegatów związku. Po wprowadzeniu stanu wojennego współpracował z wydawnictwami podziemnymi.

W latach 1994-1999 zajmował stanowisko dyrektora TVP3 Gdańsk. W 2011 został kierownikiem literackim Teatru Miejskiego w Gdyni. Na Akademii Medycznej wykładał filozofię.

Huelle został uwieczniony jako jeden z apostołów na obrazie „Ostatnia wieczerza” Macieja Świeszewskiego, który umieszczono w hali przylotów gdańskiego lotniska. Obraz stanowił inspirację dla powieści pisarza „Ostatnia Wieczerza”.

Śmiech na zdrowie

Hrabia podczas kolizji drogowej uszkodził poważnie samochód innego kierowcy. Mówi do jego właściciela:
– To moja wina. Pokryję wszystkie koszty związane z naprawą pańskiego auta. Proszę tylko do mnie zadzwonić.
– A jaki jest pański numer telefonu?
– Znajdzie pan w książeczce telefonicznej.

– Ale pan mi nie podał swego nazwiska!
– Nazwisko też pan tam znajdzie – odrzekł hrabia i odjechał.

W szpitalu w czasie obchodu do rannego w wypadku samochodowym podchodzi lekarz:
– Co, samochód?
– Nooo.

– Za szybko pan jechał?
– Nie. Za wolno przechodziłem przez przejście...

W szpitalu:
– Jak się czuje pacjent spod 13?
– Lepiej, bo już zaczął mówić.
– I co powiedział?
– Że czuje się gorzej...

Rozmawia dwóch kolegów:
– Kiedy moja żona spała wstałem i przygotowałem jej pyszne śniadanie. Tylko potem zgłodniałem, zjadłem wszystko i wróciłem do łóżka.
– To w czym problem?
– Bo nie dowiedziela się jakiego ma wspaniałego męża.

Mąż do żony:
– Dlaczego nie uprasowałaś mi marynarki?
– Uprasowałam...
– Kłamiesz! W kieszeni nadal jest 20 euro.

Rozmawia dwóch kolegów:
– Moja kobieta mi nie odpowiada.
– Szczęściarzu, moja mi odpowiada niepytana.

– Idę spać, kocham cię!
– Ja też.
– Też mnie kochasz?
– Też idę spać...

Dziewczyna do chłopaka:
– Jeszcze jeden pocałunek i będę twoja na wieki.
Na to chłopak:
– No to ja spadam. Dzięki za ostrzeżenie.

W szkole:
– Jasiu, podejdź do tablicy.
– Nie mogę.
– A dlaczego nie możesz?
– Bo się modlę!
– A o co się modlisz?
– O to, żeby mnie Pani nie wzięła do tablicy!

– Nie wiem, jak to robisz – mówi biznesmen do biznesmena – ale zauważyłem, że chociaż zaczyna pracę o 8.00, pracownicy przychodzą dużo wcześniej.
– To proste! Mam 30 pracowników, a kazałem zrobić parking na 15 samochodów.

Znajomy mówi do znajomego:
Wiesz, na urodzinach u Mariana zjadłem wszystko co było na stole!
– I nie masz żadnych problemów?!

– Mam. Nikt mnie już więcej nie zaprasza...

W samolocie rozlega się nagle przez głośnik:
– Czy na pokładzie jest może lekarz?
Jeden z pasażerów wstaje i idzie do kabiny pilota. Po chwili z głośnika słychać głos lekarza:
– Czy na pokładzie jest może pilot?

Właśnie dostałem wyniki badań. Mój organizm produkuje za dużo hormonu szczęścia...
W sumie mnie to cieszy.

